

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

доц. А. В. Стасишин

(підпис)

“28” серпня 2020 р.

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

**РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**„УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ОБ’ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД”**

галузь знань 07 „Управління та адміністрування”

**спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма «Фінанси, митна та податкова справа»**

освітній ступінь: магістр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2020

Робоча програма з навчальної дисципліни Управління фінансами об'єднаних територіальних громад для студентів за галуззю знань 07 „Управління та адміністрування”, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньої програми Фінанси, митна та податкова справа - 23 с.

Розробник:

Західна О.Р. – доцент кафедри фінансового менеджменту, к.е.н., доцент

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри фінансового менеджменту
 Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри фінансового менеджменту,
 д.е.н., професор

Ситник Н.С.

«27» серпня 2020 року

Затверджено Вченою радою факультету

Протокол № 1 від "28" серпня 2020 року

**ЗМІНИ
 до робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (<i>перезатвердження робочої програми</i>)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2020-2021	Відповідно до регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі від 31.08.2020р., починаючи з 01.09. 2020р. лекції з навчальної дисципліни управління фінансами ОТГ проводяться онлайн із використанням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	27.08.2020р. № 1	
2020-2021	Відповідно до розпорядження Про організацію освітнього процесу на факультеті управління фінансами та бізнесу із застосуванням дистанційних технологій у 1-му семестрі 2020-2021 навчального року від 16.09.2020р. з 21 вересня 2020 року по 31 жовтня 2020 р. лекційні та семінарські заняття з навчальної дисципліни управління фінансами ОТГ проводяться в дистанційному режимі із застосуванням технологій дистанційного навчання – хмарного середовища Office 365	Розпорядження від 16.09.2020р. № 141-р	

©Західна О.Р., 2020 рік
 ©ЛНУ імені Івана Франка, 2020 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Управління фінансами об'єднаних територіальних громад» є процес формування, використання та розвитку територіальних, земельних та фінансових ресурсів об'єднаної територіальної громади.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Управління фінансами об'єднаних територіальних громад» є надання студентам теоретичних та практичних знань щодо управління фінансовими ресурсами об'єднаних територіальних громад в умовах реформи місцевого самоврядування.

Основні завдання

Завдання вивчення дисципліни «Управління фінансами об'єднаних територіальних громад» полягають у:

- розкритті основних засад об'єднання територіальних громад в умовах децентралізації;
- розумінні особливостей функціонування та стратегічного планування розвитку, формування та реалізації фінансової політики ОТГ;
- засвоєнні теоретичних основ механізму формування доходів і видатків бюджетів ОТГ;
- оволодінні методикою розрахунку фінансової спроможності об'єднаної територіальної громади та інструментів забезпечення її стабільного функціонування.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Фінанси	Бюджетний менеджмент
Місцеві фінанси	Податковий менеджмент
Бюджетна система	Управління державними та місцевими фінансами
Податкова система	

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність досліджувати тенденції розвитку об'єднаних територіальних громад за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати ефективність бюджетної політики громад	Знати та розуміти новації законодавства щодо ресурсного забезпечення об'єднаної територіальної громади
Розуміння особливостей функціонування об'єднаних територіальних громад та їх структури	Знати і розуміти теоретичні основи побудови бюджетної системи України та окремих зарубіжних країн
Здатність здійснювати аналіз бюджетної доходів та напрямів фінансування видатків об'єднаних територіальних громад	Виконувати необхідні розрахунки бюджетних доходів і витрат на всіх рівнях бюджетної системи
Уміння застосовувати економіко-математичні методи та моделі для визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій об'єднаних територіальних громад	Вміти аналізувати ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади;
Володіння базовими знаннями законодавства у сфері бюджетно-податкового регулювання	Знати механізм фінансування розвитку об'єднаної територіальної громади.
Навички застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення для отримання та обробки даних у бюджетній сфері	Знаходити резерви додаткових надходжень і економії витрат відповідного бюджету
Розуміння повноважень місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування у сфері регулювання ресурсного забезпечення об'єднаної територіальної громади.	Розробляти пропозиції до нормативно-правових актів ресурсного забезпечення об'єднаної територіальної громади щодо їх удосконалення; визначати особливості регулювання земельних відносин та використання земельних ресурсів;
	Визначати засади місцевої політики формування фінансових ресурсів об'єднаної територіальної громади;
	Використовувати бюджетні, інвестиційні, грантові та кредитні механізми фінансування розвитку об'єднаної територіальної громади;
	Аналізувати дохідну та видаткову частину місцевого бюджету, власну податкову базу місцевого самоврядування, кредитоспроможність місцевих органів влади.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ Управління фінансами об’єднаних територіальних громад ”

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: 07 “Управління та адміністрування”				Цикл дисциплін за навчальним планом: Дисципліни вільного вибору студента			
Код та назва спеціальності: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»				Освітній ступінь: магістр			
Освітня програма: «Фінанси, митна та податкова справа»							
Курс: 5 Семестр: 1				Методи навчання: лекції, семінарські заняття, практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ (творчі завдання), робота в бібліотеці, складання схем презентацій, таблиць тощо.			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари, практичні	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота студента (СРС)	Індивідуальна робота студента (ІР)
4	120	32	16	16	1	88	-
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)	Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю		
2		7	1		залік		

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1	Бюджетна децентралізація та її вплив на фінансове забезпечення територіальних громад
Тема 2	Формування та функціонування об'єднаних територіальних громад в Україні
Тема 3	Особливості фінансів об'єднаних територіальних громад
Тема 4	Фінансові ресурси об'єднаних територіальних громад
Тема 5	Бюджетний процес на місцевому рівні
Тема 6	Фінансова спроможність об'єднаних територіальних громад
Тема 7	Бюджет орієнтований на результат

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Бюджетна децентралізація та її вплив на фінансове забезпечення територіальних громад

Сутність децентралізації як економічної категорії. Переваги та позитивні наслідки децентралізації. Головні завдання, які будуть реалізовані в рамках бюджетної децентралізації. Вплив фінансової децентралізації на організацію місцевого самоврядування. Ризики і небезпеки децентралізації.

Сутність реформи бюджетної децентралізації в Україні. Вплив бюджетної децентралізації на фінансове забезпечення територіальних громад.

Тема 2. Формування та функціонування об'єднаних територіальних громад в Україні

Передумови об'єднання територіальних громад в умовах децентралізації. Повноваження територіальної громади та утворюваних нею органів. Основні засади взаємодії місцевих органів влади. Часові терміни у послідовному формуванні та створенні об'єднаних територіальних громад.

Організація та функціонування системи місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади. Компетенція територіальної громади щодо вирішення питань місцевого самоврядування. Принципи організації системи місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади.

Територіальне розмежування громад. Перспективний план формування територій громад. Основні документи системи планування просторового розвитку населеного пункту ОТГ.

Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади.

Тема 3. Особливості фінансів об'єднаних територіальних громад

Місцеві бюджети у складі бюджетної системи. Структура доходів місцевих бюджетів (в розрізі видів місцевих бюджетів).

Призначення місцевих бюджетів. Переваги застосування місцевих бюджетів.

Правове забезпечення управління фінансовими ресурсами територіальних громад. Основні нормативно-правові акти, які регламентують управління фінансами територіальних громад.

Специфіка управління фінансами об'єднаних територіальних громад.

Тема 4. Фінансові ресурси об'єднаних територіальних громад

Доходи об'єднаних територіальних громад. Джерелами формування фінансових ресурсів ОТГ. Класифікація джерел фінансування ОТГ. Основні фінансові ресурси об'єднаної територіальної громади. Критерії впливу на надходження ПДФО, плати за землю. Механізм прийняття рішень об'єднаними територіальними громадами щодо запровадження місцевих податків і зборів. Практика надходжень місцевих податків і зборів в об'єднаних територіальних громадах.

Міжбюджетні трансферти об'єднаних територіальних громад. Механізм горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів. Розрахунок базової/реверсної дотації.

Видатки об'єднаних територіальних громад. Розмежування видів видатків між місцевими бюджетами.

Тема 5. Бюджетний процес на місцевому рівні

Особливості формування бюджетів ОТГ. Планування та затвердження бюджету об'єднаної територіальної громади. Бюджетний календар.

Виконання бюджету об'єднаної територіальної громади та внесення змін до нього. Моніторинг і контроль формування і використання місцевих бюджетів ОТГ старостами.

Тема 6. Фінансова спроможність об'єднаних територіальних громад

Сутність фінансової спроможності ОТГ. Основні етапи створення спроможної територіальної громади.

Показники фінансової спроможності територіальних громад. Порядок розрахунку фінансової спроможності об'єднаної територіальної громади.

Тема 7. Бюджет орієнтований на результат

Застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі. Гендерно-орієнтоване бюджетування на місцевому рівні. Бюджетні програми ОТГ.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

5.1. Основна література

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
3. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України від 14.01.2020 № 436-IX // – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20#Text>
5. Борщ Г. А., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Дехтяренко Ю .Ф., Ігнатенко О. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф., Юзефович В. В. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб./[Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович] – К. : – 2017. – 107 с.
6. Бюджетна децентралізація та її вплив на фінансове забезпечення територіальних громад. Режим доступу: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/9f690dbd00a5bff556897056d188f56d.pdf>
7. Децентралізація публічної влади : досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія». – 2012. – С. 76.
8. Деякі питання надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам : Постанова Кабінету міністрів України від 23.01.2015 р. № 11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/11-2015-%D0%BF> .
9. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад : Постанова КМУ від 16 березня 2016 року № 200. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/200-2016-%D0%BF>.
10. Заброцька О. В. Особливості формування та виконання місцевих бюджетів : методичні рекомендації до виїзного одноденного навчально-го семінару / О. В. Заброцька. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2017. – 24 с.
11. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015р., № 157-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
12. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 р. №156-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.

13. Методологія стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://surdp.eu/uploads/files/SP_OTG_Methodology_UA.pdf.
14. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади : навч. посіб. / [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] – К.: – 2017. – 119 с.
15. Місцеві бюджети 2018: які доходи й видатки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.budgetnyk.com.ua/article/129-mstsev-byudjeti-2018-yak-dohodi-y-vidatki> 202
16. Офіційний сайт ініціативи «Децентралізація влади» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/>.
17. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад» від 08.04.2015р., №214. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF/card2#Card20>
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. №196 «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/196-2015-p>.
19. Практичний посібник з питань організації роботи органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад – Київ, 2016.– Асоціація міст України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://auc.org.ua/sites/default/files/library/mod1web.pdf>.
20. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / [Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович] – К. : – 2017. – 107 с.
21. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 01.04.2014р., №333-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>.
22. Фінансова децентралізація в дії. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – 25.05.2016. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/decentralization/presentation/finansova-detsentralizatsiya-v-diyi>.
23. Фінансова децентралізація в Україні: перший етап успіхів, Кабінет Міністрів України, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України [Електронний ресурс] Режим доступу: [http://old.decentralization.gov.ua/pics/attachments/Buklet_finansova_decenrt_\(21.03.17\).pdf](http://old.decentralization.gov.ua/pics/attachments/Buklet_finansova_decenrt_(21.03.17).pdf).
24. Фінансова спроможність потенційної громади: від теорії до практики. Центр розвитку місцевого самоврядування. Режим доступу: http://lgdc.org.ua/sites/default/files/library/finansova_spromozhnist_gromady_vid_teoriyi_do_praktyky.pdf.
25. Шевченко Д.І. Методичні особливості оцінки фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад на прикладі Лиманського району

5.3. Періодичні видання

1. Актуальні проблеми економіки
2. Економіка України
3. Економіка, фінанси, право
4. Економіст
5. Регіональна економіка
6. Світ фінансів
7. Сталий розвиток економік
8. Фінанси України

Internet сайти

1. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.treasury.gov.ua
2. Офіційний сайт Держкомстату України [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.kmu.gov.ua/
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/
5. Сайт «Децентралізація влади» [Електронний ресурс]: Режим доступу: decentralization.gov.ua/
6. Сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.ibser.org.ua

**РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ
ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ**

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми, змістового модуля	Кількість годин за ОПІ			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семінари	Залік по модулю
			СРС (ІНДЗ)	аудиторні			
Заліковий модуль № 1							
Соціально-економічна сутність та призначення бюджету							
1.	Бюджетна децентралізація та її вплив на фінансове забезпечення територіальних громад	16	12	4	2	2	
2.	Формування та функціонування об'єднаних територіальних громад в Україні	16	12	4	2	2	
3.	Особливості фінансів об'єднаних територіальних громад	16	12	4	2	2	
4.	Фінансові ресурси об'єднаних територіальних громад	22	16	6	4	2	
5.	Бюджетний процес на місцевому рівні	16	12	4	2	2	
8.	Фінансова спроможність об'єднаних територіальних громад	16	12	4	2	2	
9	Бюджет орієнтований на результат	16	12	4	2	2	
10	Залік по модулю	2		2			2
Разом годин		120	88	32	16	14	2

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1 Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заняття	Тема та короткий зміст заняття	К-ть годин
1.	Бюджетна децентралізація та її вплив на фінансове забезпечення територіальних громад	2
2.	Формування та функціонування об'єднаних територіальних громад в Україні	2
3.	Особливості фінансів об'єднаних територіальних громад	2
4.	Фінансові ресурси об'єднаних територіальних громад	4
5.	Бюджетний процес на місцевому рівні	2
6.	Фінансова спроможність об'єднаних територіальних громад	2
7.	Бюджет орієнтований на результат	2
	Разом годин	16

7.2 Календарно-тематичний план семінарських занять, заліків по модулях

№ заняття	Тема	К-ть годин
1.	Семінарське заняття з теми 1	2
2.	Семінарське заняття з теми 2	2
3.	Семінарське заняття з теми 3	2
4.	Семінарське заняття з теми 4	2
5.	Семінарське заняття з теми 5	2
6.	Семінарське заняття з теми 6	2
7.	Практичне заняття з теми 7	2
8.	Залік по модулю	2
	Разом практичних (семінарських) занять	14
	Залік по модулю	2

7.3 Графік консультацій

№ п/п	Назва розділу, зміст консультації	К-сть годин
1.	Консультація з підготовки до семінарських занять, самостійної роботи, опрацювання рекомендованої літератури	2
2	Консультація по темах 11.1.1-11.1.5	3
Разом годин		7

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Передумови об'єднання територіальних громад в умовах децентралізації.
2. Власні та делеговані повноваження виконавчих органів сільських, селищних (міських) рад ОТГ.
3. Етапи реалізації стратегії розвитку ОТГ.
4. Показники соціально-економічного розвитку ОТГ, які використовуються для його аналізу?
5. Моделі організації місцевого самоврядування в європейських країнах?
6. Повноваження старости ОТГ
7. Яким чином здійснюється розмежування територіальних громад та планування розвитку ОТГ?
8. Вкажіть основні документи системи планування просторового розвитку населеного пункту ОТГ.
9. Суб'єкти добровільного об'єднання територіальних громад.
10. Як відбувається формування «спроможних» територіальних громад?
11. Що визначає принцип субсидіарності на якому базується організація сучасної системи державного управління?
12. Дайте визначення поняття «фінансова політика ОТГ».
13. Охарактеризуйте суть програмно-цільового методу.
14. Доходи об'єднаних територіальних громад
15. Власні знаходження бюджетних установ
16. Класифікація джерел фінансування ОТГ
17. Міжбюджетні трансферти об'єднаних територіальних громад
18. Система горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій
19. Які параметри повинна враховувати формула, на основі якої розподіляється освітня та медична субвенція?
20. Видатки об'єднаних територіальних громад
21. Принципи розмежування видатків між бюджетами
22. Бюджетний процес в об'єднаній територіальній громаді
23. Планування та затвердження бюджету об'єднаної територіальної громади.
24. Виконання бюджету об'єднаної територіальної громади
25. Що таке місцеві податки і збори?
- 26.3 якою метою справляються місцеві податки і збори в об'єднаних територіальних громадах

27. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо місцевого оподаткування?
28. Які місцеві податки і збори справляються в об'єднаних територіальних громадах?
29. Які податки обов'язково установлюють місцеві ради?
30. структура податку на майно.
31. Яка роль місцевих податків і зборів в наповненні бюджету?
32. Роль податкових надходжень об'єднаних територіальних громад в місцевих бюджетах?
33. Суть та підходи до вивчення фінансової спроможності громади.
34. показники фінансової спроможності громад.
35. основні етапи створення спроможної територіальної громади.
36. Як розраховується індекс податкоспроможності ОТГ?
37. Яка структура фінансово-економічного потенціалу територіальної громади?

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 1.2) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання ІНДЗ та самостійної роботи.

Основним нормативним документом, що визначає оцінювання сформованих компетентностей у студентів є Положення «Про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015р. № О-96. Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою). Відповідно до Положення контрольні заходи включають:

- поточний контроль знань та компетентностей студентів включає оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські / практичні заняття), оцінку роботи студентів за самостійну та індивідуальну науково-дослідну роботу, здійснюється впродовж семестру і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 50 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту здавати екзамен – 21 бал).
- підсумковий контроль знань та компетентностей студентів у вигляді семестрового екзамену, який проводиться відповідно до графіку навчального процесу.

Оцінювання рівня знань та компетентностей студентів на семінарських та практичних заняттях, оцінка роботи студентів за самостійну та індивідуальну науково-дослідну роботу проводиться за п'ятибальною системою (від 1 до 5 балів).

Результат поточного контролю (РПК) знань та компетентностей студентів за семестр визначається як підсумок з поточних балів отриманих студентом по об'єктах контролю (семінарських / практичних заняттях, СРС та ІНДЗ) за 5-бальною шкалою, відображених у журналі обліку відвідування та успішності студентів.

Студент допускається до семестрового екзамену, якщо він виконав всі види аудиторних робіт, передбачених робочою програмою дисципліни.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Бюджетна система» здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 50 балів).

9.1. ТАБЛИЦЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль			Залік по модулю	РАЗОМ - 100 БАЛІВ
Семінарські, практичні заняття	Самостійна робота студента	ІНДЗ		
35	5	10	50	

9.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

№ п/п	Види робіт. Критерії оцінювання	Кількість балів
1	2	3
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях		
	Критерії оцінювання	Від 1-5
	<ul style="list-style-type: none"> •розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання; •повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та законів; •правильне розкриття змісту категорії та законів, механізму їх взаємозв'язку і взаємодії; •здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки і узагальнення, знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів їх представників; •уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення; •демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання; •використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сфері в країні та за її межами; 	5

	<ul style="list-style-type: none"> • знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань; • активна участь в обговоренні дискусійних і проблемних питань теми семінару. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного-двох пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами все ж таки студентом допущені помилки під час використання цифрового матеріалу, посилання на конкретні історичні періоди та факти, неточності у формулюванні термінів і категорій, проте з допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. 	4
	<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття трьох чи більше пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • одночасно мають місце два чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерії оцінки "задовільно"; • студент не бере участі в обговоренні проблемних питань семінару. 	3
	<ul style="list-style-type: none"> • у відповіді відсутні належні докази і аргументи, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні; • характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді; допущені грубі помилки і студент не може їх виправити. 	2
2. Самостійна робота студентів (СРС)		
Критерії оцінювання		5 балів
	<ul style="list-style-type: none"> • розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; • опрацювання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань; • повний перелік необхідних для розкриття змісту питань категорій та законів; • використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сфері в країні та за її межами; • використання матеріалів періодичної преси; • посилання на опрацьовані джерела при висвітленні питань семінарського заняття; • проведений опис об'єктів; • використані матеріали з практики роботи фінансових органів; • акуратні і змістовні записи в зошиті 	5
	<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено розкриття двох пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання) 	4
	<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено розкриття трьох і більше з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • робота студента малообгрунтована, неповна; 	3

<ul style="list-style-type: none"> • студент не опрацював законодавчі матеріали, матеріали періодичної преси; • студент не використав опрацьовані матеріали на семінарському занятті; 	
<ul style="list-style-type: none"> • робота студента малообґрунтована, неповна; • використані матеріали лише підручника; • студент не використав опрацьовані матеріали на семінарському занятті; 	2-1
<ul style="list-style-type: none"> • самостійна робота не виконана 	0
3. Індивідуальна навчально-дослідна робота студентів (ІНДЗ)	
Критерії оцінювання	10 балів
<ul style="list-style-type: none"> • розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; опрацювання необхідних нормативно-правових актів; використані матеріали періодичних наукових видань; посилання на опрацьовані джерела при висвітленні питань; використані матеріали з практики роботи бюджетних установ. 	10
<ul style="list-style-type: none"> • порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено одного з перелічених пунктів указаних вище 	9-8
<ul style="list-style-type: none"> • робота недостатньо обґрунтована, неповна; використані матеріали лише підручника 	7-5
<ul style="list-style-type: none"> • робота виконана не в повному обсязі; використані матеріали лише підручника. 	1-4
<ul style="list-style-type: none"> • індивідуальна науково-дослідна робота не виконана 	0
5. Залік по модулю	До 50 балів
<p>Кожен екзаменаційний білет складається із завдань трьох рівнів складності.</p> <p>1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо записана правильна відповідь.</p> <p>2. Другий рівень (завдання 2) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.</p> <p>3. Третій рівень (завдання 3) – практичні завдання з повним розв’язком і поясненням одержаних відповідей. В цих завданнях треба записати формули для розрахунків, послідовні та логічні дії всіх розрахунків і зробити обґрунтовані висновки. Якщо потрібно, то слід проілюструвати розв’язання завдання таблицями.</p>	

9.3 Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік		Залік
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70	3	задовільно	
E	51 – 60		достатньо	
FX	21 – 50	2	незадовільно	незараховано
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)	незараховано (без права перездачі)

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Управління фінансами об'єднаних територіальних громад»

- державні стандарти освіти;
- навчальні та робочі навчальні плани;
- програму навчальної дисципліни;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- плани семінарських занять та методичні рекомендації з їх проведення;
- завдання та методичні матеріали до виконання самостійної роботи (СРС);
- завдання для проведення проміжного контролю (тестові завдання);
- завдання для проведення модульного контролю;
- законодавчі та інструктивно-методичні матеріали;
- опорний конспект лекцій;

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Проблемні лекції направлені на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами. Студентам під час лекцій роздається друкований матеріал, виділяються головні висновки з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного обмірковування. Студенти здійснюють коментарі самостійно або за участю викладача.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди

і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію

Кейс-метод – розгляд, аналіз конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються; для представлення певних; досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань тощо.

Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності:

- Законодавчі матеріали та коментарі до них;
- Навчально-методичні матеріали;
- структурно-логічні схеми та інший ілюстративний матеріал;

Періодичні видання:

- Економіка України
- Економіка, фінанси, право
- Регіональна економіка;
- Світ фінансів;
- Сталий розвиток економіки;
- Фінанси України.

Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання з дисципліни «Управління фінансами об'єднаних територіальних громад»

Методи активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
Проблемні лекції	
Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Проблеми при формування бюджетної політики на наступний бюджетний період.2. Проблеми взаємозв'язку між зовнішніми та внутрішніми чинниками, які впливають на бюджетну політику.	
Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Шляхи визначення економічно обґрунтованих основ організації бюджетного процесу та реалізації загальних науково обґрунтованих принципів складання, розгляду проектів бюджетів та їх затвердження і виконання.2. Формування бюджету розвитку: проблемні питання.	
Тема 3. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Проблеми та недоліки діючої Бюджетної системи.2. Недосконалість бюджетного кодексу та щорічне їхнє регулювання Законом про бюджет на поточний рік.3. Моделі побудови бюджетної системи на основі аналізу зарубіжного досвіду та історії питання.4. Оцінка можливих підходів до вирішення питання про підвищення ролі й значення бюджетних відносин у зміцненні економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань.	
Тема 4. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Проблеми організації міжбюджетних відносин.2. Реформування місцевих бюджетів.3. Застосування формульного розрахунку визначення обсягів між бюджетних трансфертів в процесі формування місцевих бюджетів.	
Тема 12. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу	
<u>Проблемні питання</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Проблеми внутрішнього і зовнішнього боргу.2. Дотримання принципів управління державним боргом.3. Можливі варіанти вирішення питання компенсації населенню України знецінених заощаджень в установах Ощадбанку, Укрдержстраху та за майновими облігаціями.	
Семінари-дискусії	

Проблемна дискусія з питань семінарського заняття №1-2,3

Сутність, призначення і роль бюджету держави. Бюджет як основний фінансовий план держави. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України.

1. Обґрунтування пріоритетів бюджетної політики на наступний бюджетний період.
2. Вплив бюджетного дефіциту на економічну динаміку.
3. Співвідношення джерел фінансування дефіциту бюджету.
4. Використання емісійних коштів як джерела фінансування бюджетного дефіциту.

Проблемна дискусія з питання семінарського заняття №3,4

Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України. Міжбюджетні відносини і система бюджетного планування

1. Співвідношення обсягів державного та місцевих бюджетів України.
2. Розмежування доходів і видатків між державним бюджетом та місцевими бюджетами, механізми фінансового вирівнювання.
3. Позитивні і негативні риси реформування міжбюджетних відносин у зарубіжних країнах.

Презентації

1. Презентації структурно-логічних схем до лекційного курсу дисципліни.
2. Презентації ІНДР студентів.

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет із законодавства України	Ресурси мережі Факультету з навчальної дисципліни
<p>www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України</p> <p>www.ac-rada.gov.ua – офіційний сайт Рахункової палати України</p> <p>www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету міністрів України</p> <p>www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України</p> <p>https://decentralization.gov.ua</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Програма навчальної дисципліни▪ Робоча програма навчальної дисципліни▪ Методичні рекомендації з вивчення тем▪ Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення▪ Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи студента (СРС)▪ Методичні рекомендації до виконання індивідуальної роботи студента▪ Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни

